

Posudek vedoucího práce

Bc. Blanka Synková: Language and Content Integration Models in ELT

Ústav anglického jazyka a didaktiky, FF UK Praha, září 2014

99 str. včetně příloh + přílohy na CD

Téma DP Blanky Synkové je vysoce aktuální ve světě, kde se angličtina stala lingua francou ve vzdělávání a vědě. Zabývá se totiž možnostmi začlenění odbornosti či specializace střední školy do výuky angličtiny. Vybírá nejběžnější modely integrace obsahu do výuky jazyka a na základě zvážení jejich pozitiv a negativ zvažuje jejich vhodnost pro rozšíření výuky AJ na českých gymnáziích. V praxi se pak snaží zjistit, jak taková výuka v současných školách vypadá a jaké jsou zkušenosti učitelů.

V úvodu teoretické části výborně popisuje cíle práce a jasně vymezuje hranice svého projektu. Od první strany velice přesně definuje koncepty, se kterými bude pracovat. Popisuje čtyři možné přístupy k začlenění odbornosti do výuky AJ (a potažmo i jiných CJ). Jde o ESP, EAP, CLIL a EMI (tedy angličtinu pro specifické účely, angličtinu pro akademické účely, integraci jazyka a obsahu, vyučování v angličtině). Každý z těchto přístupů definuje a charakterizuje, popisuje jejich klady a zápory a zvažuje role studentů a učitelů. Výtečně přitom pracuje jak s literaturou, jejíž seznam čítá bezmála 70 položek, tak s vlastním úsudkem. Teoretická část práce představuje pevnou základnu pro část praktickou – velmi oceňuji právě konceptuální propojenost obou částí. Na závěr popisu každého z přístupů pak zvažuje jeho přínos a možnosti uplatnění v kontextu českých gymnázií. Dokazuje tak, že literaturu nejen čte, ale i zrale analyzuje a vyvozuje z ní hodnotné závěry. Vysoce oceňuji rovněž snahu o reflexi tématu na pozadí kurikulárních dokumentů (např. RVP, SERR aj.), což ještě zvyšuje aktuálnost práce.

V popisu metodologie se setkáváme se stejnou pečlivostí a důsledností jako v teoretické části. Autorka popisuje motivaci k výzkumu i k volbě výzkumných nástrojů, dále popisuje jednotlivé fáze vlastního výzkumu. Ten je opravdu rozsáhlý. Autorka nejprve provedla předvýzkum (pečlivou a pracnou selekci gymnázií, na nichž probíhá výuka odborné angličtiny), dále provedla zkušební rozhovor a pilotní rozhovor, během nichž se jednak zdokonaluje v technice hloubkového rozhovoru, jednak modifikuje vlastní otázky. Posléze přistupuje k vlastnímu výzkumu. Volí výzkumný design mnohonásobné případové studie a realizuje 5 hloubkových rozhovorů, které následně přepisuje. Jde o 4,5 hodin rozhovorů a 125 stran přepsaného textu, což je objem, který výrazně převyšuje nároky na DP. Transkripce dále kóduje technikou otevřeného kódování. Pro tyto účely si sama vyhledala a naučila se pracovat se specializovaným softwarem. Techniku rozhovorů, kódování a zpracování kódů se učí z četné literatury a opět tak prokazuje velkou zodpovědnost a píli.

Dále pak prezentuje samostatné případové studie. Ty jsou napsány velmi čtivou formou, ale oceňuji na nich zejména vynikající strukturu. Autorka prokazuje schopnost vystihnout klíčová témata, což je u případových studií zásadní, ale ne vždy snadné. Často si všímá i malých, ale podstatných detailů. Z textu je navíc patrné, že se výborně orientuje v problematice didaktiky cizích jazyků. Vynikající je shrnutí případových studií v tabulkách na str. 71–72. Následuje shrnutí případových studií, kde autorka znovu ukazuje schopnost vystihnout společné rysy a schopnost pečlivé a systematické analýzy, na jejímž základě pak vyvozuje závěry a doporučení týkající se organizace kurzů odborné angličtiny na českých školách.

V samotném závěru poukazuje na obtížnost stanovení vymezení hranic jednotlivých přístupů a jejich definic, všímá si absence kurzů akademické angličtiny v nabídce pražských gymnázií a výstižně popisuje, v jaké situaci jsou učitelé, kteří se výuce odborné angličtiny chtějí věnovat. Podmínky evidentně nejsou zcela ideální, a to jak z pohledu škol a jejich vedení, tak z pohledu učitelů. V tomto ohledu je práce výzvou školám ke zlepšení situace a vysokoškolským pedagogům k začlenění příslušných didaktických kurzů. Svou badatelskou zralost autorka prokazuje i ve velmi dobrém stanovení možných směrů a témat dalšího výzkumu.

Práce je napsána výbornou a navíc čtivou angličtinou. Zlepšit se autorka může snad jen v užívání členů, několika zrádných slov (*conception, propagation*) a více formálních způsobů intenzifikace. Text je nicméně pečlivě pročten a prakticky se v něm nevyskytují překlepy či grafické nedostatky.

Jako vedoucímu práce mi bylo potěšením sledovat, jak práce vznikala. Autorka pracovala velmi samostatně, na konzultace chodila vždy připravená, s jasně formulovanými a promyšlenými dotazy. Byl by nesmírná škoda, kdyby objemu dat a zkušeností, které autorka v průběhu práce získala, nevyužila v další publikační činnosti, osvětě a především v další fázi akademického studia.

Závěr

Práce Blanky Synkové výrazně přesahuje požadavky na diplomové práce jak objemem zpracovaných dat, tak vlastními zjištěními, která přinášejí nový pohled na vysoce aktuální téma a která jsou zásadní pro zlepšení situace a hledání východisek. Autorka plnou měrou prokázala schopnost samostatné, systematické, odpovědné a důkladné badatelské práce. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji výslednou známku **výborná**.

PhDr. Tomáš Gráf

19.8.2014

Otázka k obhajobě

V jakém směru může být pro zkoumanou problematiku limitující volba gymnázií jako subjektu výzkumu?

V čem jsou omezení práce a do jaké míry je možné výsledná zjištění zobecnit?

Stručně specifikujte, jak a za jakým účelem byste rozšířila výzkum.